

teološke trijaže prijeko potreban je sustav određivanja prioriteta koji doprinosi naporima u postizanju jedinstva Crkve. Poziv na biranje bitki koje kršćani vode, u koje ulažu svoje napore i vrijeme važan je zadatak čijem izvršavanju ova knjiga nudi dobar početak. Svrha ove knjige nije dati točne odgovore i precizno definirati određene doktrine. Umjesto toga, čitatelja upoznaje sa složenošću procesa, nudi alate i poziva na očuvanje jedinstva pri vršenju teoloških trijaža u budućnosti. Hrvatsko je tržište obogaćeno ovom knjigom koja čitatelja potiče na pomnije istraživanje i dublje proučavanje teoloških doktrina, zahvaljujući ovom sadržaju - na ispravan način.

Tomislav Minić

Greg Ogden

Osnove učenja

Zagreb: Biblijski institut, 2024., str. 449

Osnove učenja smatra se jednom od najboljih knjiga na temu učenja, a u prilog tome govori činjenica da je do sada prevedena na više od trideset jezika. Autor je osoba s velikim iskustvom u pastoralnom radu, stvaranju učenika i predavanju na biblijskoj školi. Njegovo je glavno područje interesa i rada učenje te je napisao nekoliko knjiga na tu temu.

Ono što se odmah ističe u ovoj knjizi jest autorovo otkriće iz vlastite bogate prakse da se učenje najbolje odvija u grupama od 3 do 4 osobe, kako ih on naziva mikrogrupama. Odmah u predgovoru hrvatskom izdanju autor navodi: „Knjiga *Osnove učenja* je alat. Ona služi većemu cilju. Osmišljena je da ju koristimo u kontekstu međuljudskih odnosa koje nazivamo mikrogrupama (3 do 4 ljudi koji zajedno putuju k dubljoj zrelosti u Kristu). Lekcije se temelje na Svetom pismu kao istini na kojoj trebamo sagraditi svoj život. Svaka je osoba u grupi pozvana uhvatiti se ukoštac s njezinim sadržajem, zapisujući pritom vlastite misli i uvide. Zatim se okupljate kako biste dijelili što vam je Gospodin pokazao i, pritom, naučili osobno primijeniti Božju riječ na svoj život“ (str. 9). Mikrogrupe se razlikuju od sastajanja udvoje ili malih grupa od 5 do 12 ljudi, i autor ih naziva „staklenicima Svetoga Duha“ (str. 15) jer se u takvom sustavu najbolje odvija rast pojedinaca. Autor smatra da primjenom takvog sustava bilo koja crkva u nekoliko godina može postati crkva koja aktivno stvara učenike.

Sam autor daje odgovor na pitanje čemu služi knjiga: „Knjigu *Osnove učenja* posebno sam osmislio da služi pokretanju malih učeničkih jedinica koje se umnažaju. Ona cilja na stvaranje mreže pojedinaca posvećenih učenju, koja stalno raste i obuhvaća više naraštaja. Knjiga spaja tri elementa koji stvaraju klimu u kojoj Sveti Duh može dati ubrzani rast“ (str. 19). Ta tri elementa su: nepro-

mjenjiva istina Božje riječi, transparentni odnosi i međusobna odgovornost koja mijenja živote. Mikrogrupe su idealne za te elemente: ako je grupa manja, često se stvara hijerarhijski odnos, a ako je grupa veća, elementi se razvodnjavaju i teže je u potpunosti uključiti svakog pojedinca.

Glavni dio knjige sastoji se od 25 lekcija za učeništvo koje su svrstane u četiri dijela i dodatni odjeljak. Prvi dio bavi se odrastanjem u Kristu: stvaranje učenika, biti učenikom, tihi čas, proučavanje Svetoga pisma, molitva i štovanje. Drugi dio bavi se razumijevanjem Kristove poruke: troosobni Bog, stvoreni na sliku Božju, grijeh, milost, otkupljenje, opravdanje, posvojenje. Treći dio bavi se preobrazbom na Kristovu sliku: ispunjeni Svetim Duhom, plod Svetoga Duha, pouzdanje, ljubav, pravda i svjedočenje. Četvrti dio bavi se služenjem Kristu: Crkva, darovi za služenje, duhovni rat, život poslušnosti i dijeljenje bogatstva. Dodatna i završna lekcija govori o novcu. Svaka lekcija sastoji se od četiriju elemenata koji sadrže po nekoliko pitanja. Četiri elementa su: temeljna istina, stihovi za pamćenje, induktivno proučavanje Biblije i štivo. Na kraju svake lekcije preporuča se knjiga na danu temu pod podnaslovom „Idemo malo dublje“. Glavni savjet je: „Sve što činite prožmite molitvom“ (str. 27).

U dodatku autor opisuje ono što je bitno u stvaranju službe učeništva. Mora postojati životno ulaganje (poput roditelja u raznim fazama odrastanja djece), prenosivost (svaki učenik trebao bi postati sposoban voditi malu grupu za učeništvo), svrhovitost (disciplinirani rast prema zrelosti), fleksibilnost (nema dva ista učenika) i priprema (pregled materijala prije sastanka i molitva za učenike). Na kraju nalazimo priručnik s uputama za voditelje i prijedlog mogućih formata sastanaka. Autor smatra da „[u] crkvi postoji ugrađena inercija jer smo tako temeljito indoktrinirali ljude u pasivan, potrošački pristup vjeri“ (str. 439) te je upravo zbog toga potrebno aktivno i odgovorno učeništvo. Također upozorava da se *Osnova učeništva* ne smije pretvoriti u program, nego da treba raditi polako, uživati u procesu i razvijati se godinama. Tek iz dugoročne perspektive možemo vidjeti je li se crkvena zajednica preobrazila u Kristove učenike koji stvaraju druge učenike.

Bez obzira što autor dolazi iz drukčije kulture, ova je knjiga vrijedna prijevoda na hrvatski jezik jer izvrsno prenosi temu učeništva za naše područje i potrebe. Tema je obrađena iz biblijske perspektive i za praktičnu primjenu, tako da nije kulturološki uvjetovana, odnosno nadilazi kulturološke granice i može se primijeniti globalno. Ova knjiga jedna je od onih koje mogu u vjerniku zapaliti vatru za učeništvo i odmah ponuditi priručnik za praktičnu primjenu. Volio bih raspraviti s autorom to što naglašava davanje i potpisivanje svečanog obećanja za sudjelovanje u mikrogrupi (str. 28) te to što smatra da je davanje desetine novoza-vjetna zapovijed (str. 402, 411). Iz osobnog iskustva mogao sam se poistovjetiti s autorovim iskustvom da su male grupe od 3 do 4 osobe zaista najbolji sastav za učeništvo jer su tako svi članovi grupe aktivno uključeni i odgovorni. Smatram

da smo bogatiji za jedno izvrsno djelo i izvrstan priručnik za provođenje učenja u našim crkvama. Ovo može biti jedno od odličnih rješenja za pojedince ili crkve koje stagniraju, tj. prilika za odmah početi prakticirati učenje kao nužnu potrebu svakoga kršćanina i kršćanske zajednice.

Goran Medved